

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 4Ndob/30/2024  
Identifikačné číslo spisu: 6124333592  
Dátum vydania rozhodnutia: 31.10.2024  
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6124333592.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v právnej veci žalobcu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Špitálska 4-6, Bratislava, IČO: 00 681 156, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Martin Pavle s. r. o., Pribinova 4, Bratislava, proti žalovanému akad. mal. R. U., narodený X. F. XXXX, Q. XXXX/XX, T., o zaplatenie 10 165,21 eura s príslušenstvom, vedenej na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 82Cb/99/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

### rozhodol:

Príslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica pre upomínacie konanie zostáva z a c h o v a n á .

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica ako súd upomínací listom zo dňa 8. júla 2024 postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na jeho prejednanie a rozhodnutie, s odôvodnením, že žalobca podal v zákonom stanovenej lehote návrh na pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní (ďalej aj len „zákon o UK“)

2. Mestský súd Bratislava III listom zo dňa 15. augusta 2024 predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením tohto sporu. V dôvodoch nesúhlasu uviedol, že z obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplýva, že žalobca si uplatňuje peňažný nárok v sume 10 165,21 eura titulom zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle § 11a zákona č. 7/2005 Z. z. Výška škody zodpovedá rozsahu, v akom pohľadávka žalobcu voči dlžníkovi Spoločnosť slovenskej inteligencie KORENE, nebola uspokojená po zastavení exekučného konania pre nedostatok majetku dlžníka. Uviedol, že dňa 30. júla 2024 bolo súdu zo strany právneho zástupcu žalobcu doručené podanie označené ako „Návrh na vyslovenie nesúhlasu s postúpením vecí a predloženie vecí Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o príslušnosti“, s ktorým sa súd v plnom rozsahu stotožnil. Žalobca v podaní poukázal na to, že si riadne uplatnil peňažný nárok, a to spôsobom podľa zákona o UK, preto je v zmysle § 1 ods. 1 zákona o UK možné uplatňovať predmetný

nárok v upomínacom konaní. Kauzálna príslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica vyplýva z § 2 zákona o UK. Ak ide o peňažný nárok uplatnený postupom v zmysle zákona o UK, súd v upomínacom konaní nemá skúmať inak danú príslušnosť iného súdu pre daný spor, a to či už ex offio alebo na námietku žalovanej strany. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom riešenia peňažných nárokov, teda je špeciálnou právnou úpravou popri inak danej príslušnosti v zmysle Civilného sporového poriadku (ďalej aj len „CSP“) alebo iných právnych predpisov vrátane zákona č. 7/2005 Z. z. Toto vyplýva aj z ustanovenia § 15 ods. 4 zákona o UK, podľa ktorého Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní neskúma námietky svojej nepríslušnosti. Mestský súd Bratislava III v dôvodoch svojho nesúhlasu ďalej uviedol, že upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom riešenia peňažných nárokov a je tak špeciálnym predpisom voči všeobecnému - Civilnému sporovému poriadku. Uviedol, že špeciálna právna úprava je voči CSP daná aj v prípade zákona č. 7/2005 Z. z., Mestský súd Bratislava III je názoru, že tento osobitný predpis nemá aplikačnú prednosť pred použitím ustanovení zákona o UK. Rozlišujúcim kritériom určenia príslušnosti nie je kauza právneho vzťahu, ale procesný nástroj uplatnenia nároku z právneho vzťahu, ktorý musí mať formu peňažného nároku. Dôkazom toho je aj ustanovenie § 15 ods. 4 zákona o UK, podľa ktorého upomínací súd neprihliada napríklad na námietku miestnej príslušnosti, vecnej príslušnosti a kauzálnej príslušnosti, nakoľko to v osobitnom upomínacom konaní nemá svoje procesné opodstatnenie.

3. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

4. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III, vzhľadom na predloženie spisu Mestským súdom Bratislava III a jeho nesúhlas s postúpením mu sporu Okresným súdom Banská Bystrica v zmysle ust. § 43 ods. 2 CSP tento spor o kauzálnu príslušnosť prejednal a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením je dôvodný a príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Banská Bystrica, resp. že jeho príslušnosť na upomínacie konanie o návrhu žalobcu na vydanie platobného rozkazu zostala zachovaná.

6. Podľa § 1 ods. 1 zákona o UK, tento zákon upravuje príslušnosť súdu, postup súdu a postup strán sporu v upomínacom konaní, v ktorom sa rozhodujú spory o peňažných nárokoch uplatnených spôsobom podľa tohto zákona.

7. Podľa § 1 ods. 2 zákona o UK, konanie podľa tohto zákona je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa Civilného sporového poriadku.

8. Podľa § 2 zákona o UK, na konanie je kauzálnu príslušný Okresný súd Banská Bystrica.

9. Podľa § 6 ods. 1 zákona o UK, súd odmietne návrh, ak a) návrh nie je prípustný, b) uplatňovaný nárok nemožno odôvodnene predpokladať alebo c) chyby v písaní alebo iné zrejme nesprávne návrhu neboli napriek výzve súdu podľa § 5 ods. 1 odstránené.

10. Podľa § 7 ods. 1 zákona o UK, ak sú splnené procesné podmienky vrátane poplatkovej povinnosti a nie sú dôvody na odmietnutie návrhu, súd vydá platobný rozkaz najneskôr do desiatich pracovných dní od splnenia týchto podmienok.

11. Podľa § 10 ods. 1 zákona o UK, ak platobný rozkaz nebolo možné žalovanému doručiť do vlastných

rúk, súd o tom žalobcu upovedomí a vyzve ho, aby v lehote 15 dní navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

12. Podľa § 14 ods. 1 a 3 zákona o UK, odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku. Ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

13. Podľa § 15 ods. 1 zákona o UK, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Civilný sporový poriadok okrem § 126.

14. Podľa § 15 ods. 4 písm. a) zákona o UK, počas konania sa neprihliada na námietku miestnej príslušnosti, vecnej príslušnosti a kauzálnej príslušnosti.

15. Podľa čl. 2 ods. 2 úst. zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky, štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

16. Z obsahu spisu najvyšší súd zistil, že návrhom na vydanie platobného rozkazu sa žalobca domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým súd uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10 165,21 eura s príslušenstvom titulom vzniknutej škody v dôsledku porušenia povinnosti podať návrh na konkurz vyplývajúcej mu z ustanovenia § 11a zákona č. 7/2005 Z. z.

16.1. Okresný súd Banská Bystrica prípisom zo dňa 4. júla 2024 upovedomil právneho zástupcu žalobcu o postúpení spisu na Mestský súd Bratislava III ako súd kauzálne príslušný na prejednanie sporu o náhradu škody podľa § 11a zákona č. 7/2005 Z. z. Uviedol, že hoci je kauzálne príslušný na konanie o zaplatenie, ide o všeobecnú úpravu konania o zaplatenie podľa zákona o UK, ktorá v danom prípade ustupuje špeciálnej právnej úprave vzťahujúcej sa na tento prípad, ktorá je *expressis verbis* upravená v § 196a ods. 7 zákona č. 7/2005 Z. z. zákon o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“). Uviedol, že podľa § 196a ods. 7 zákona č. 7/2005 Z. z. na konanie v sporoch o náhradu škody podľa § 11a tohto zákona je príslušný súd, ktorý by bol príslušným na vyhlásenie konkurzu, ak by takýto návrh bol podaný. Preto žalobcovi oznámil, že vec postúpi Mestskému súdu Bratislava III.

16.2. Prípisom zo dňa 8. júla 2024 Okresný súd Banská Bystrica spor postúpil, pričom ako dôvod jeho postúpenia uviedol, že žalobca navrhol v zákonom stanovenej lehote pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona o UK.

16.3. Žalobca podaním zo dňa 30. júla 2024 navrhol Mestskému súdu Bratislava III vyslovenie nesúhlasu s postúpením sporu z dôvodu, že ide o peňažný nárok, ktorý si žalobca uplatnil podľa ustanovení zákona o UK. Poukázal, že kauzálna príslušnosť upomínacieho súdu je upravená v § 2 zákona o UK a rozlišujúcim kritériom určenia kauzálnej príslušnosti nie je kauza právneho vzťahu ale procesný nástroj uplatnenia nároku z právneho vzťahu, a teda Okresný súd Banská Bystrica ako súd upomínací, nemá skúmať možnú príslušnosť iného súdu, keďže upomínacie konanie predstavuje alternatívne riešenie peňažných nárokov a je špeciálnou právnou úpravou popri inak danej príslušnosti podľa CSP alebo iných právnych predpisoch, v tomto prípade zákona č. 7/2005 Z. z.

16.4. Mestský súd Bratislava III predložil spis tunajšiemu súdu na rozhodnutie o spore o príslušnosť, a to z dôvodov uvedených v bode 2 tohto odôvodnenia. Poukázal na to, že v zmysle § 2 zákona o UK (ako *lex specialis*) je nepochybne daná kauzálna príslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica na upomínacie konanie.

17. Najvyšší súd zistil, že v spise sa nenachádza návrh žalobcu na pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona o UK, na ktorý sa odvoláva upomínací súd v postúpení veci (č.l.25). Vychádzajúc z obsahu spisu, najmä z upovedomenia Okresného súdu Banská Bystrica o postúpení spisu, ktoré bolo doručené právnomu zástupcovi žalobcu, ako aj z vyjadrenia právneho zástupcu žalobcu zo dňa 30. júla 2024, najvyšší súd dospel k záveru, že dôvodom na postúpenie spisu Mestskému súdu Bratislava III bolo (tak ako to správne uviedol aj Mestský súd Bratislava III) skúmanie kauzálnej príslušnosti upomínacieho súdu podľa § 196a ods. 7 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len ZKR) na konanie o žalobe na náhradu škody podľa § 11 a ZKR, hoci bol podaný na predpísanom formulári návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní podľa zák. č. 307/2016 Z. z., preto mal upomínací súd postupovať podľa zákona o upomínacom konaní.

18. Najvyšší súd vo všeobecnosti uvádza, že cieľom zákonodarcu zavedením elektronického upomínacieho konania a na toto konanie určenie jediného kauzálne príslušného súdu pre celé územie SR - Okresného súdu Banská Bystrica, bolo najmä odbremenenie okresných súdov od rozhodovania o množstve podávaných návrhov na vydanie platobného rozkazu, ako aj potreba zrýchlenia takéhoto konania. Okresný súd Banská Bystrica podľa zákona o UK rozhoduje o vydávaní platobných rozkazov ako elektronická alternatíva k už existujúcemu režimu vydávania platobných rozkazov upravenému v Civilnom sporovom poriadku. Na rozhodovanie v upomínacom konaní tak nie je príslušný súd určený na základe všeobecnej, prípadne osobitnej miestnej príslušnosti podľa CSP. Z dikcie ustanovenia § 2 zákona o UK je zrejmé, že Okresný súd Banská Bystrica je kauzálne príslušný súd na rozhodovanie o peňažných nárokoch uplatnených podľa režimu osobitného zákona o UK. Zákon tak zveruje prejednávanie a rozhodovanie o peňažných nárokoch uplatnených spôsobom podľa zákona o upomínacom konaní konkrétne určenému súdu.

19. Z uvedeného je zrejmé, že ak je predmetom konania peňažný nárok uplatňovaný spôsobom podľa zákona o UK, je na konanie kauzálne príslušný výlučne Okresný súd Banská Bystrica, pričom kauzálna príslušnosť tohto súdu je daná v dôsledku toho, že žalobca sa rozhodol uplatňovať svoj peňažný nárok alternatívnym (elektronickým, zrýchleným, zjednodušeným) spôsobom podľa zákona o UK. Kauzálna príslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica na konanie podľa zákona o upomínacom konaní trvá až do momentu skončenia upomínacieho konania, a to zákonom predpokladaným spôsobom. Z hľadiska príslušnosti súdu na konanie podľa zákona o UK má prednosť úprava obsiahnutá v tomto zákone, ktorý predstavuje lex specialis ku všeobecnej procesnej úprave príslušnosti súdu podľa Civilného sporového poriadku, ktorý predstavuje lex generalis. Konanie v upomínacom konaní vždy predstavuje primárne konanie podľa zákona o UK, a to aj keď sa aplikujú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Použitie ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva z § 15 ods. 1 zákona o UK, pričom ide o ich použitie v upomínacom konaní, nie v civilnom sporovom konaní. Uvedené vyplýva z dikcie ust. § 15 ods. 1 zákona o UK, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Civilný sporový poriadok okrem § 126. (viď uznesenie NS SR sp. zn. 5Ndob/33/2024)

20. Upomínacie konanie je osobitným konaním súdu, ktorý preskúmava splnenie formálnych ako aj materiálnych podmienok na vydanie platobného rozkazu. Zákon o UK stanovuje postup upomínacieho súdu po podaní návrhu na vydanie platobného rozkazu. Do tohto postupu nepochybne patrí aj skúmanie procesných podmienok upomínacieho konania, vrátane poplatkovej povinnosti, len za splnenia ktorých je možné vydať platobný rozkaz, ak nie sú dôvody na odmietnutie návrhu. Uvedené vyplýva z § 7 ods. 1 zákona o UK, pričom z dikcie tohto ustanovenia nevyplýva iná alternatíva.

21. Upomínací súd neskúma počas upomínacieho konania príslušnosť iného súdu, pokiaľ nie sú na to splnené zákonné podmienky v zmysle § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona o UK, a teda nie je žalobcom vyslovený návrh na pokračovanie v konaní na príslušnom súde podľa ustanovení CSP. Skúmanie príslušnosti súdu bez ďalšieho postupu alebo rozhodnutia v upomínacom konaní podľa ustanovení CSP, bolo upomínacím súdom predčasné a ako také predstavuje nesprávny procesný postup. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o UK taxatívne vymedzuje druhy peňažných nárokov, ktorých sa nemožno domáhať upomínacím konaním a v § 3 ods. 6 zákon o UK vymedzuje tiež návrhy, ktoré nie sú

v upomínacom konaní prípustné. Ak sa návrhom na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní uplatňuje neprípustný nárok uvedený v § 3 ods. 5 alebo ide o neprípustný návrh v zmysle § 3 ods. 6 zákona o UK, upomínací súd má takýto návrh odmietnuť podľa § 6 ods. 1 zák. o UK (čo však nebráni následne navrhovateľovi uplatniť svoj nárok žalobou v riadnom sporovom konaní podľa CSP, resp. v danom prípade na súd príslušný podľa § 196a ZKR na rozhodovanie sporu o náhradu škody podľa § 11a ZKR). Či sa v danom prípade jedná o neprípustný nárok, či návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní, by mal upomínací súd posúdiť v zmysle § 3 ods. 5, 6 zák. o upomínacom konaní a následne buď vydať platobný rozkaz (ak sú všetky podmienky pre jeho vydanie v zmysle zákona o upomínacom konaní splnené) alebo návrh ako neprípustný odmietnuť.

22. Postúpiť spor inému súdu môže upomínací súd až postupom podľa § 10 ods. 3 v spojení s § 14 ods. 3 zákona o UK, ktoré presne vymedzujú podmienky, za ktorých je možné spor na pokračovanie v konaní postúpiť súdu príslušnému podľa CSP, a to výhradne až po vydaní platobného rozkazu, ktorý však v tu posudzovanej veci vydaný nebol. Zákon o UK taktiež v § 15 ods. 4 definuje, na ktoré námietky a návrhy súd počas konania neprihliada, pričom pod písm. a) uvádza námietku miestnej príslušnosti, vecnej príslušnosti a kauzálnej príslušnosti. Dôvodová správa k § 15 zákona o UK uvádza, že „keďže ide o zjednodušené a zrýchlené konanie, v odseku 4 sú vymenované podania, na ktoré súd v upomínacom konaní neprihliada, zaoberať sa nimi však môže súd, ktorý bude konať vo veci samej. Ide o také návrhy, či námietky, ktoré umožňujú alternatívny postup žalobcu (späťvzatie a podanie nového návrhu pri zmene žaloby, či podanie návrhu podľa Civilného sporového poriadku - napr. ak sa žiada oslobodenie od súdnych poplatkov, ktoré má byť dané pomermi strany). Prípadné návrhy a námietky však nie sú neúčinné, ak sa vec dostane do režimu konania podľa Civilného sporového konania. V takom prípade sa o návrhoch a námietkach rozhodne.“

23. V danom prípade upomínací súd bez toho, aby prednostne riadne postupoval podľa zákona o UK, túto osobitnú úpravu z hľadiska vlastnej kauzálnej príslušnosti na upomínacie konanie (§ 2 zákona o UK) obišiel, resp. poprel tým, že bez toho, aby rozhodol o odmietnutí návrhu (§ 6 zákona o UK), alebo o vydaní platobného rozkazu (§ 7 zákona o UK), ex offio skúmajúc svoju kauzálnu príslušnosť podľa § 40 CSP vo väzbe na § 196a ods. 7 ZKR (príslušnosť na konanie o náhradu škody podľa § 11 a ZKR), postúpil spor na konanie podľa CSP Mestskému súdu Bratislava III. O podanom návrhu na vydanie platobného rozkazu podľa zákona o UK, teda Okresný súd Banská Bystrica doteraz spôsobom stanoveným a predpokladaným zákonom o UK nerozhodol. Z už uvedeného vyplýva, že takýto postup je nesprávny a odporuje zákonu o UK, popiera jeho samotnú podstatu a zmysel uvedený v § 1 ods. 2 zákona o UK (obdobne aj uznesenie NS SR sp. zn. 5Ndob/33/2024).

24. Najvyšší súd tak ako aj v konaní sp. zn. 5Ndob/33/2024 zdôrazňuje, že pokiaľ v upomínacom konaní je rozhodovanie súdu o námietke vecnej, miestnej a kauzálnej príslušnosti podľa § 15 ods. 4 písm. a) zákona o UK vylúčené (takáto prípadná námietka sa počas upomínacieho konania považuje za neúčinnú), o to viac platí (a maiori ad minus), že bez postupu podľa osobitnej prednostnej úpravy v zákone o UK, vrátane úpravy kauzálnej príslušnosti podľa § 2 zákona o UK, nemôže upomínací súd sám skúmať svoju kauzálnu (miestnu) príslušnosť podľa úpravy v CSP.

25. Z uvedeného vyplýva, že upomínacie konanie v danom spore doteraz zákonom predpokladaným spôsobom neskončilo, a preto kauzálna príslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica podľa § 2 zákona o UK zostala zachovaná. Nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný v celom rozsahu.

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.